



16 septembrie – Ziua Internațională pentru Protecția Stratului de Ozon

Ziua de 16 septembrie a fost declarată de către Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) „Ziua Internațională a Stratului de Ozon”, în vederea sărbătoririi zilei de 16 septembrie 1987, când a fost adoptat Protocolul de la Montreal privind substanțele care epuizează stratul de ozon.

De fapt Protocolul a făcut posibilă reducerea cu 95% a substanțelor, asigurând protecție stratului de ozon pentru generațiile viitoare, a demonstrat că statele lumii pot fi unite sub un scop comun ajungând la înțelegere și pot avea acțiuni simultane cu beneficii globale.

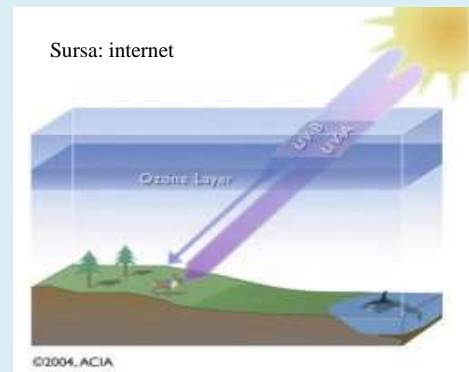


Sursa: internet

Ozonul este unul dintre cele mai importante gaze care contribuie la asigurarea vieții pe pământ. Cea mai mare cantitate de ozon, aproximativ 90%, se conține în stratul cuprins între 8 și 18 km de la suprafața Tereii. Acest strat este localizat în stratosferă și are rol de filtru natural care absoarbe

cea mai mare parte a radiațiilor ultraviolete, acestea în cantități mari la rândul său provocând grave probleme sănătății omului (îmbătrânire, boli infecțioase, slăbirea sistemului imunitar, modificarea structurii ADN, cauzând în cele din urmă cancer). Radiațiile ultraviolete, de asemenea, duc la modificări serioase în ecosistemele acvatice și terestre, cu implicații majore asupra echilibrului

trofic. Ca urmare a accelerării dezvoltării industriale și intensificării impactului negativ al activității antropice asupra mediului, stratul de ozon a început să degradeze, fenomen caracterizat prin rarefierea ozonului în atmosferă. Cauza principală o constituie gazele nocive produse la suprafața terestră, care ajunse în atmosferă, produc dereglări semnificative în stratul de ozon. 1985 a fost anul care a atras îngrajorarea mondială privind deprecierea stratului de ozon.



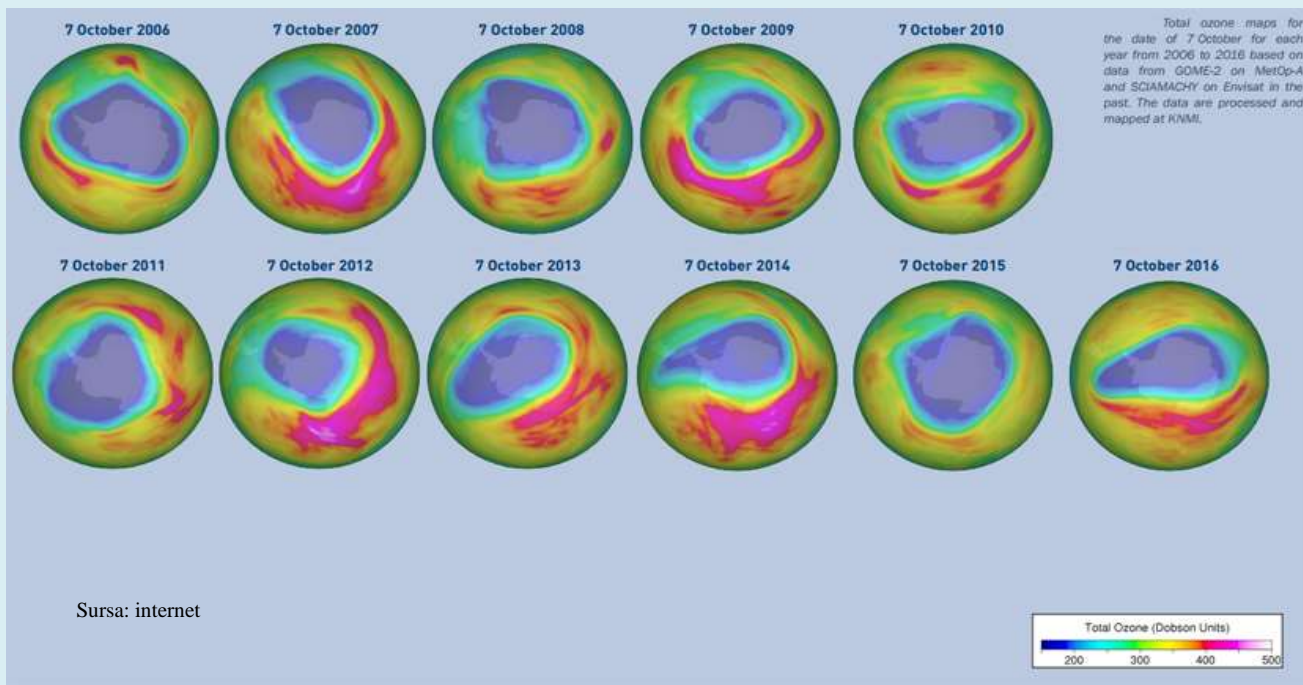
Sursa: internet



Sursa: internet

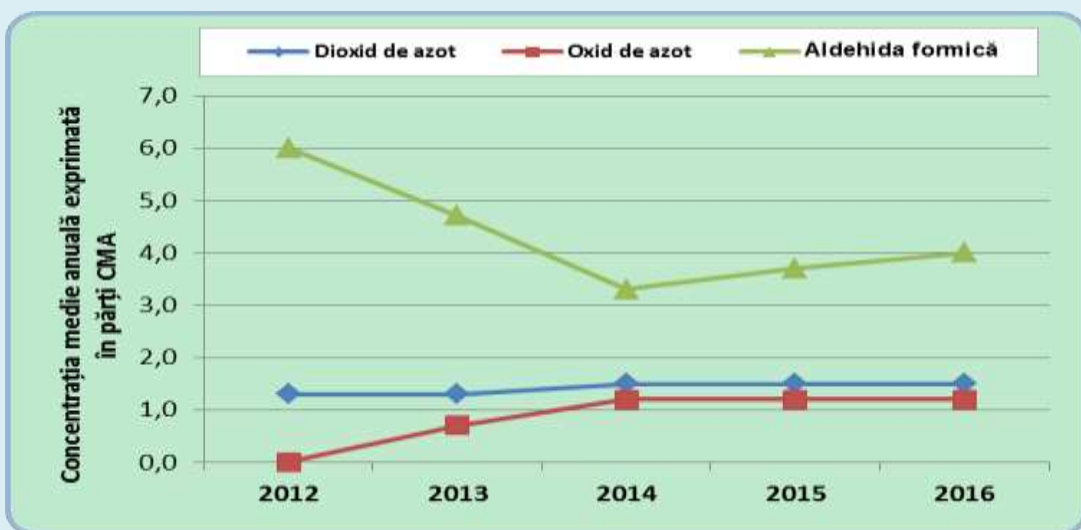
Distrușgerea stratului de ozon a devenit o problemă economică și politică foarte controversată, dar și o problemă științifică complexă. Pentru moment, nu sunt cunoscute toate sursele de poluanți care afectează stratul de ozon, însă clorofluorocarburile (CFC) sunt cu siguranță unele dintre substanțele despre care s-a demonstrat că afectează stratul de ozon. Ozonul troposferic este o impuritate toxică a atmosferei, care este parte componentă a smogurilor și în concentrații mari are efecte nocive asupra sănătății umane și a vegetației.

Autovehiculele sunt responsabile de producerea substanțelor care determină formarea ozonului troposferic. Acestea sunt: oxizii de azot (în principal dioxidul de azot) și compușii organici volatili. În troposferă creșterea concentrației de ozon are urmări nefaste asupra sănătății umane, asupra stării fiziologice normale a vegetației, asupra fiabilității materialelor. Ozonul este, de asemenea, încriminat pentru participarea indirectă la formarea ploilor acide.



Evoluția în timp a găurilor din stratul de ozon

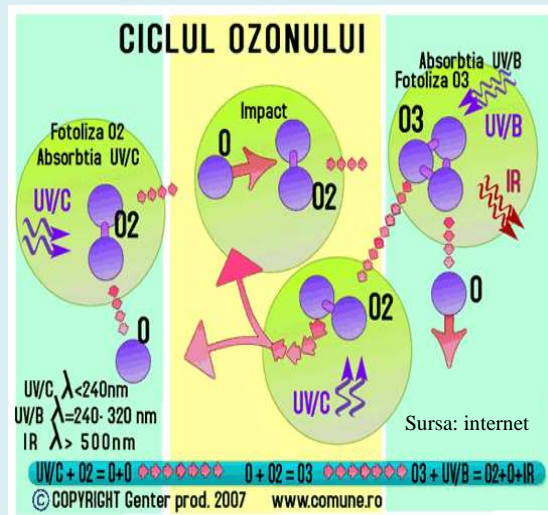
Principalii poluanți cu efect negativ asupra stratului de ozon, prin multitudinea de procese fotochimice, sunt oxizii de azot și compușii organici volatili proveniți din surse antropice.



Dinamica poluării aerului în perioada anilor 2012-2016, mun. Chișinău

În scopul prevenirii distrugerii stratului de ozon, a fost semnată Convenția de la Viena și Protocolul de la Montreal, prin care sunt stabilite obligațiunile asumate de părțile semnatare, printre care:

- eliminarea producției și consumului de substanțe care afectează stratul de ozon;
- aplicarea celor mai bune tehnologii de îmbunătățire a reținerii, recuperării, reciclării și/sau distrugerii substanțelor cu impact negativ asupra stratului de ozon;
- promovarea unor alternative pentru înlocuirea acestor substanțe, cât și a produselor ce conțin substanțe distrugătoare a stratului de ozon protector - aplicarea măsurilor de control asupra substanțelor responsabile de afectarea stratului de ozon și asupra produselor la fabricarea cărora se folosesc aceste substanțe;
- cooperarea în domeniul științific, juridic, economic și informațional.



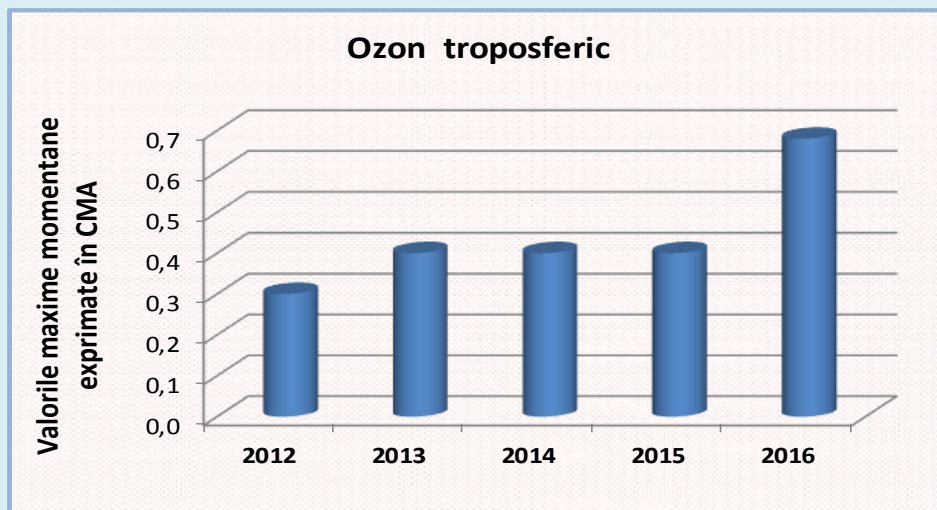
Republica Moldova a devenit parte la Convenția pentru protecția stratului de ozon (Viena, 22 martie 1985) și a Protocolului de la Montreal (Montreal, 16 septembrie 1987) în anul 1996, prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr. 966-XIII din 24.07.1996. Ratificînd Convenția și Protocolul, țara și-a asumat angajamentele de a respecta și a îndeplini prevederile acestor instrumente internaționale. Pentru aceasta, Ministerul Mediului, în colaborare cu Comitetul Național pe Problema Ozonului (CNPO) și consultanții UNEP și UNDP – agenții implementatoare ale Fondului Global de Mediu – au elaborat Programul Național de suprimare eşalonată a substanțelor ce distrug stratul de ozon, care corespunde cerințelor Comitetului Executiv al Fondului Multilateral al Protocolului de la Montreal.

Una din măsurile prevăzute în Planul de Acțiuni al Programului Național a fost și crearea Oficiului Ozon creat pe lângă Ministerul Mediului, (www.ozon.md).

Serviciul Hidrometeorologic de Stat este instituția abilitată la nivel național, care efectuează monitoringul sistematic și prognoza operativă a poluării aerului, printre poluanții monitorizați este și ozonul troposferic.

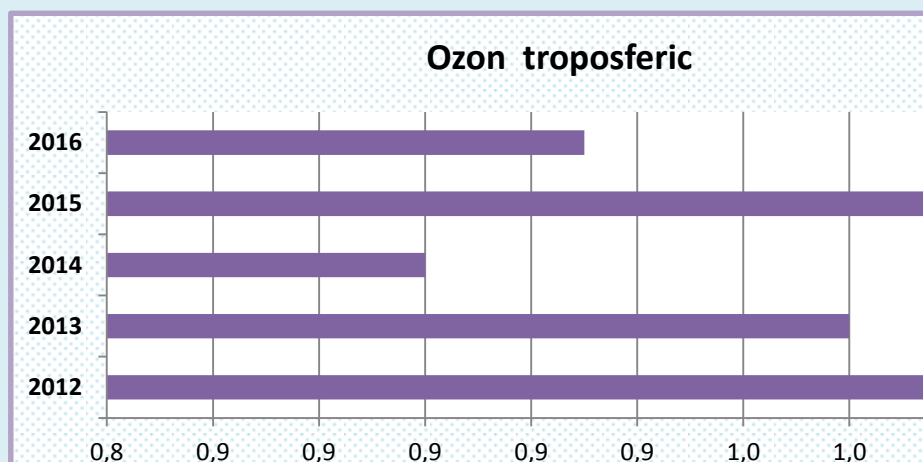
Ca urmare a instalării în 2007 a postului automat din localitatea Mateuți, r-nul. Rezina, s-a reluat monitoringul asupra concentrației ozonului troposferic în regim continuu.

Monitorizarea concentrației de ozon troposferic este importantă, deoarece depășirea normelor sanitare afectează în mod direct sănătatea umană, reduce performanța în muncă și contribuie semnificativ la înrăutățirea sănătății populației.



Oscilațiile concentrației maxime momentane pentru ozonul troposferic la stația Mateuți, anii 2012-2016

Spre marea nostru regret, din anul 2017 la postul automat din s. Mateuți, r-nul Rezina destinat pentru observații asupra stării de poluare a aerului atmosferic, este sistată investigarea din cauza defecțiunilor tehnice și lipsa de finanțe necesare. Din acest motiv din cei 12 parametri investigați (inclusiv și ozonul troposferic) se monitorizează doar pulberile totale.



Valorile concentrației medii anuale pentru ozonul troposferic la stația Mateuți, anii 2012-2016

***Protejați stratul de ozon căci, astfel
asigurăm continuitatea vieții
pe planeta Pământ!"***

